

**Вісник
Української медичної стоматологічної академії**

Том 11, випуск 3(35)

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
"Українська медична стоматологічна академія"

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ

Морфологічний корпус УМСА

Полтава 2011

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ждан В.М., докт. мед. наук, професор – головний редактор

Бобирьов В.М., докт. мед. наук, професор – заступник
головного редактора

Бобирьова Л.Є., докт. мед. наук, професор

Весніна Л.Є., докт. мед. наук

Дворник В.М., докт. мед. наук, професор

Кайдашев І.П., докт. мед. наук, професор

Катрушов О.В., докт. мед. наук, професор

Костенко В.О., докт. мед. наук, професор – заступник
головного редактора

Лігоненко О.В., докт. мед. наук, професор

Литвиненко Н.В., докт. мед. наук, професор

Максимук О.Ю., докт. мед. наук, професор

Міщенко А.В., канд. мед. наук, доцент –
відповідальний секретар

Непорада К.С., докт. мед. наук, професор

Петрушанко Т.О., докт. мед. наук, професор

Скрипніков П.М., докт. мед. наук, професор

Скрипник І.М., докт. мед. наук, професор

Траверсе Г.М., докт. мед. наук, професор

Шейко В.Д., докт. мед. наук, професор

Шерстюк О.О., докт. мед. наук, професор

Адреса редакції та видавця:

36024, Україна, м. Полтава, вул. Шевченка, 23

Телефон (05322) 7-44-11, 2-69-66.

e-mail: mededition@rambler.ru

www.umsa.edu.ua

Комп'ютерний дизайн, оригінал-макет –
Гуржій Т.М.

Підписано до друку 20.05.2011 р.

Формат 60x84/8. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 19,25. Наклад 300. Зам. 136.

Повнотекстова версія журналу (ISSN 2077-1126 (online))
представлена на сайті www.umsa.edu.ua

Модератор – Шульженко П.П.

ISSN 2077-1096

Засновник і

видавець –

ВИЩИЙ

ДЕРЖАВНИЙ

НАВЧАЛЬНИЙ

ЗАКЛАД

УКРАЇНИ

“УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА

СТОМАТОЛОГІЧНА

АКАДЕМІЯ”

Науково-практичний

журнал

Актуальні

проблеми сучасної

медицини:

ВІСНИК

Української медичної

стоматологічної

академії

Том 11,

Випуск 3 (35)

Свідоцтво про
державну реєстрацію
КВ №15143-3715 ПР
від 6.05.2009 р.

Рекомендовано
до друку

Вченою радою

Вищого державного навчального
закладу України

“Українська медична

стоматологічна

академія” (протокол № 10

від 16.05.2011 р.)

Журнал

затверджений

ВАК України

як наукове

фахове видання

з медичних наук

(постанова президії

ВАК України від

12.06.2002 р., № 1-05/6

та від 18.11.2009р. № 1-05/5)

Усі статті рецензуються

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи,

Серія ДК №91691 від 17.02.2004 р.

Редакційно-видавничий відділ

Вищого державного навчального закладу України

«Українська медична стоматологічна академія»

36024, м. Полтава, вул. Шевченка, 23.

© Вищий державний
навчальний заклад України
“Українська медична
стоматологічна академія”, 2011

Враховуючи сказане вище, можна стверджувати, що поняття «лікарська професійна компетентність» є схожим, але не тотожним з поняттям «компетентність лікаря-стоматолога». Концептуальне тлумачення вказаних понять і специфіка сфери їх використання задають їх різний зміст і розуміння. На нашу думку, «професійна компетентність» є поняттям більш широким і повнішим, аніж «компетентність лікаря-стоматолога», яка є структурним елементом професійної компетентності. Тому, в якості критерію ефективності професійної підготовки випускника медичного вищого навчального закладу, ми вважаємо, повинна бути чітко сформована професійна компетенція як складна взаємодія професійних та особистісних характеристик. А професійна компетентність лікаря-стоматолога постане як синтез особистісного, когнітивного та наочно-практичного досвіду.

Таким чином, компетентнісний підхід у сфері медичної освіти є явищем новим і недостатньо вивченим. Він змінює мету і вектор вищої медичної освіти від передачі знань і навиків предметного змісту до ви-

ховання розвиненої особистості зі сформованими життєвими і професійними компетентностями. Упровадження компетентнісного підходу в медичній освітній простір має передбачати розробку інтегрованих навчальних курсів, у яких предметні галузі співвідносяться із різними видами компетентностей через розширення в структурі навчальних програм міжпредметного компоненту.

Література

1. Байденко В.И. Компетенции в профессиональном образовании (к освоению компетентного подхода) / В.И. Байденко // Высшее образование в России – 2004. – № 11. – С. 17–22.
2. Гаврицак Г.Р. Компетентність та ключові компетенції викладання у ВНЗ / Г.Р. Гаврицак // Регіональний науково-практичний семінар «Професійні компетенції та компетентності вчителя» Матеріали семінару : 28 – 29 листопада 2006. – Тернопіль : ТНПУ ім.В.Гнатюка, 2006. – С. 31–32.
3. Кремень В.Г. Нові вимоги до якісної освіти / В.Г. Кремень // Освіта України – 2006. – № 45–46. – С. 6–7.
4. Огарев Е.И. Компетентность образования: социальный аспект / Огарев Е.И. – СПб : РАО ИОВ. 1995. – 187 с.

Реферат

КОМПЕТЕНТНОСНЫЙ ПОДХОД В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ.

Салий А.В.

Ключевые слова: компетентность, методика преподавания, профессиональные навыки, врачебная компетенция. Автор обращается к актуальной в современной украинском обществе теме реформирования сферы высшего медицинского образования и акцентирует внимание на возможности изменения основных подходов в предоставлении образовательных услуг. Основное внимание уделяется анализу компетентных подходов в медицинском образовании.

Summary

COMPETENCE-ORIENTED APPROACH IN THE SYSTEM OF HIGHER MEDICAL EDUCATION.

Saliy A.V.

Key words: competence, teaching method, professional skills, medical competence.

The author appeals to higher medical education reformation as topical theme in modern Ukrainian society and emphasizes on the possible changes of basic approaches to provide educational services. Much attention is paid to the analysis of competence-oriented approaches in medical education.

УДК 378.147:378.4:61:53:577

Ткаченко Ю.П., Лобач Н.В., Тронь Н.В.

ВПЛИВ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА АКТИВІЗАЦІЮ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З МЕДИЧНОЇ І БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Стаття присвячена питанням підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів на лекційних заняттях шляхом впровадження мультимедійної навчальної системи лекційного курсу фізико-математичних дисциплін у вищих медичних навчальних закладах.

Ключові слова: навчальний процес, мультимедійна навчальна система.

Тема статті входить до тематики плану досліджень кафедри медичної і біологічної фізики Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця «Методика викладання медичних та фармацевтичних дисциплін» (УДК 61.07.614.251.61 № держреєстрації 00990045186) та є тематикою досліджень Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава) «Методика викладання медичної і біологічної фізики з використанням інформаційно-комунікаційних технологій» (УДК 378.147:378.4:61:53:577 протокол № 9 від 23.02.08).

Модернізація системи освіти відповідно до європейських стандартів, оновлення цілей, завдань і змісту у напрямку індивідуалізації та гуманізації освітнього процесу зумовили фундаментальну освітню потребу у ґрунтовних дослідженнях впливу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на ефективність та якість навчання. Ряд науковців (Алексійчук І.С., Арте-

мчук Л.М., Болдирєва Т.Д., Булах І.Є., Кувичка І.Н., Пількас В.Г., Погуда А.А., Семенова Н.Г., Собко Р.М., Таушан Д.В.) [1-6] вважають, що успішне розв'язання багатоаспектної проблеми інформатизації навчального процесу можливе лише за дотримання психолого-педагогічних умов, які визначають результативну ефективність навчально-пізнавальної діяльності

Летою статті є розробка та впровадження методів проведення лекційних занять з курсу «Медична і біологічна фізика» з використанням мультимедійних ологій

Тривідною організаційною формою освітнього есу у вищому навчальному закладі традиційно є ія, на яку покладається низка важливих функцій: ормативна, пізнавальна, організаційна, контролюю- розвиваюча, виховна. Лекція дає змогу за корот- проміжок часу побачити логічну структуру навча- ого матеріалу, ознайомитися з методологією науки рієнтовною основою для всіх інших форм навча- і діяльності, а лекційний матеріал фундаментом подальшої навчально-пізнавальної діяльності ентів на практичних і лабораторних заняттях, по- шого більш глибокого самостійного вивчення на- ьного матеріалу.

Окрім цього лекція:

- формує потребу й мотивацію до опанування альною дисципліною;
- дає змогу передавати й засвоювати великі обся- авчальної інформації;
- формує вміння слухати, усвідомлювати побаче- й почуте, здійснювати такі важливі операції, як ліз, синтез, порівняння тощо;
- дає змогу максимально враховувати рівень ентської аудиторії;
- сприяє розвитку інтелектуальної й емоційно- ової сфери особистості, сприйняття, пам'яті.

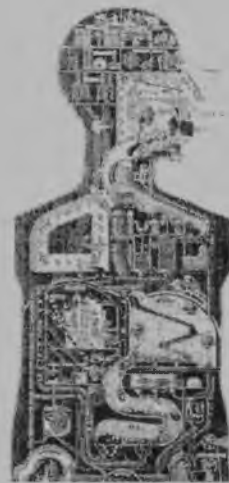
Аналіз навчальних планів за останні десятиріччя чить про тенденцію до зниження як кількості дійних годин, так і їхньої частки у кількості годин, едених на вивчення курсу. Ця тенденція цілком зуміла – сучасна освітня парадигма передбачає ищення статусу суб'єкта навчального процесу, і енти зміщуються на самостійну роботу студентів. тика показує, що зменшення кількості аудиторних ин приводить до зниження ефективності навчання. падачі ВНЗ констатують пасивність студентів на дійних заняттях, низький рівень їх навчально- авальної активності. Традиційно у навчальних нах різних спеціальностей медичних ВНЗ України дійні заняття складали 40% - 50% аудиторних го- . За чинним навчальним планом лекційні години у "Медична та біологічна фізика" становлять уже % загальної кількості годин (30 годин із 165) і 27 % алькості аудиторних годин.

На нашу думку, в сучасних умовах змінюється ь. форма та зміст лекції, однак лекція ащається провідним методом навчання, і відною формою організації навчального процесу підтвердження даної гіпотези проведено підження за такими напрямками:

- 1) визначення ролі мультимедійних технологій у ищенні якості освіти;
- 2) проектування, розробка та впровадження ди- тично-орієнтованої мультимедійної навчальної теми (МНС) лекційного курсу(ЛК) «Медична і югічна фізика» (Рис. 1);
- 3) експериментальна перевірка ефективності МНС «Медична і біологічна фізика» (здійснювалась на

базі Вищого державного навчального закладу «Українська медична стоматологічна академія»).

В.І.ДОЩЕНКО

БІОЛОГІЧНА ТА МЕДИЧНА ФІЗИКА

МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ
КУРС ЛЕКЦІЙ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ
МЕДИЧНИХ ВНЗ

Рис. 1. Мультимедійний курс лекцій «Медична і біологічна фізика»

Під мультимедійною навчальною системою (МНС) ми розуміємо сукупність взаємопов'язаних комп'ютерних навчальних програм (інформаційного, тренувального, моделюючого, довідково-енциклопедичного, контролюючого характеру), які складають цілісну систему для забезпечення навчально-пізнавальної діяльності студентів з інтерактивним зворотним зв'язком.

На базі кафедри медичної і біологічної фізики та медичної інформатики Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» розроблено та впроваджено МНС ЛК «Медична і біологічна фізика», яка включає 15 мультимедійних лекцій, відповідно до чинного навчального плану «Медична та біологічна фізика». В рамках дослідження розроблено інтегративну структуру МНС ЛК «Медична і біологічна фізика», що включає блоки навчального матеріалу і відображає можливості їх використання для реалізації основних дидактичних функцій мультимедійної лекції[7].

У таблиці наведена інформація про види та кількість ілюстративних матеріалів, включених до мультимедійного курсу лекцій.

Більшість процесів живого організму, що розглядаються у курсі «Медичної і біологічної фізики», неможливо спостерігати в реальному часі. Зокрема, мембранні, фотобіологічні, електрокінетичні процеси відбуваються на мікроскопічному атомарному чи молекулярному рівні. Тому для розширення демонстраційної бази викладачі кафедри використовують мультимедійні технології. Наприклад, для з'ясування процесу ітерації м'язів у контексті лекції «Основи біомеханіки» лектор за допомогою МНС ЛК демонструє відповідні анімації (Рис. 2). Для підвищення інтересу студентів до теми лекції «Оптичні методи дослідження в медико-біологічній практиці», доцільно показати найсучасніші досягнення у галузі волоконної оптики (Рис. 3).

№ п/п	Тема лекції	Кількість годин	Кількість слайдів Power Point	Кількість картинок (*.jpg)	Кількість відеороликів (*.avi)	Кількість векторних анімацій (*.swf)	Кількість звукових файлів (*.mp3)
Ілюстрований матеріал – візуалізація Power Point							
Модуль 1							
	Вступ. Елементи диференціального й інтегрального числення	2	33	18	3	2	—
	Основи теорії ймовірностей і математичної статистики.	2	27	8	1	8	1
Модуль 2							
	Основи біомеханіки.	2	34	33	5	15	2
	Основи біоакустики.	2	46	31	4	24	3
	Основи біореології і гемодинаміки.	2	40	24	7	26	1
	Термодинаміка відкритих біологічних систем.	2	34	23	1	18	2
	Мембрани. Механізм транспорту незаряджених і заряджених частинок крізь мембранні структури клітин.	2	34	25	3	15	2
Модуль 3							
	Електропровідність біоб'єктів.	2	36	28	4	26	2
	Електрокінетичні явища.	2	28	19	1	14	—
	Основи електрокардіографії і реографії.	2	36	23	3	25	2
	Фізичні принципи оптичної мікроскопії, рефрактометрії.	2	35	26	3	31	1
	Основні положення квантової механіки.	2	30	17	1	24	—
	Фотобіологічні процеси.	2	41	33	—	13	1
	Рентгівське випромінювання. Використання в медицині.	2	40	27	7	12	3
	Радіоактивність. Використання в медицині.	2	33	23	2	15	2

ІНЕРВАЦІЯ М'ЯЗІВ

Інервація скелетних м'язів здійснюється спинним мозком через нейром'язові синапси, які підведені до кожного волокна м'язів.

Рис.2. Фрагмент мультимедійної лекції «Основи біомеханіки»

ВОЛОКОННА ОПТИКА

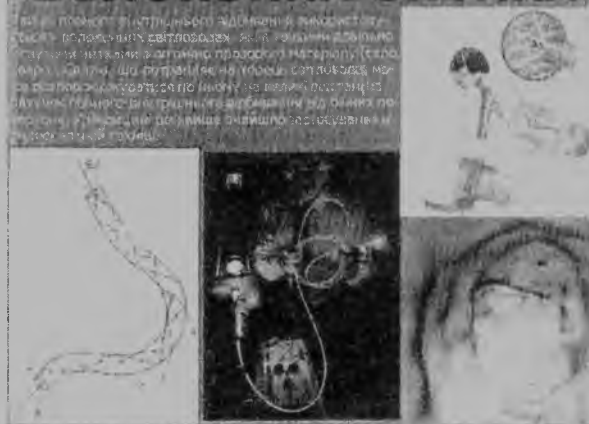

Рис.3. Фрагмент мультимедійної лекції «Оптичні методи дослідження в медико-біологічній практиці»

Мультимедійні технології дають змогу поєднувати файли різних типів, що призводить до повноти відтвореного матеріалу. Так, наприклад, натиснувши за допомогою курсору на сенсорну кнопку, можна в динаміці побачити процеси що розгядаються або прослухати звуки, що виникають. На рис. 4 показано фрагмент «Приклади звуків при аускультатії» мультимедійної лекції «Основи біоакустики». Даний фрагмент оснащений звуковими файлами за рахунок яких можна прослухати приклади звуків, що супроводжують роботу внутрішніх органів при аускультатії.

ПРИКЛАДИ ЗВУКІВ ПРИ АУСКУЛЬТАЦІЇ

Рис. 4. Фрагмент мультимедійної лекції «Основи біоакустики»

Основним завданням при створенні МНС ЛК є підвищення ефективності та якості навчання за рахунок ІКТ, виявлення та використання чинників, які сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Вдалося виокремити такі, що істотно підвищують ефективність навчання студентів при використанні мультимедійних технологій. Насамперед це

- 1) посилення індивідуалізації навчання;
- 2) оптимізація навчального матеріалу;
- 3) інтенсифікація навчання;
- 4) підвищення активності студентів;
- 5) створення умов для самостійної роботи;
- 6) імітація типових ситуацій професійного спрямування;
- 7) розвиток творчого мислення за рахунок зменшення частки репродуктивного мислення;
- 8) формування інформаційної культури;
- 9) підвищення мотивації;
- 10) реалізація ефективного зворотного зв'язку.

Ці чинники забезпечують позитивний ефект шляхом занурення студентів у принципово нове інформаційно-технологічне середовище, яке забезпечує розширену інтерактивну взаємодію.

Для підтвердження гіпотези проведено анкетування студентів першого курсу медичного та стоматологічного факультетів ВДНЗУ „УМСА”. Значний відсоток (72 % опитаних) студентів вважають необхідним використовувати мультимедійні технології на лекційних заняттях. 56 % студентів відмітили, що при використанні мультимедійних технологій сприймання лекційного матеріалу підвищується; 12 % надали перевагу раціональному поєднанню традиційних методів та засобів навчання з сучасними

інформаційними технологіями; 23 % - поетапному, поступовому введенню сучасних ІКТ у навчальний процес; 6 % - прихильники традиційних друкованих навчальних матеріалів

Експеримент підтвердив гіпотезу, що МНС ЛК є ефективним засобом у формуванні освітньо-інформаційного середовища і забезпечує передумови для підвищення темпу (інтенсифікації навчання), його індивідуалізації, формування фахових компетенцій, підвищення активності студентів, посилення наочності.

Перехід до нових комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розробки, апробації та впровадження, раціональне поєднання нових інформаційних технологій навчання з традиційними — складна педагогічна задача і потребує вирішення цілого комплексу психолого-педагогічних, організаційних, навчально-методичних, технічних та інших проблем. Основними серед цих проблем є:

- розробка науково-методичного забезпечення вирішення завдань інформатизації навчально-виховного процесу;
- розробка методик використання сучасних інформаційних технологій навчання у навчальному процесі під час вивчення всіх без винятку навчальних предметів;
- підготовка професорсько-викладацького складу до використання в навчальному процесі засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- матеріально-технічне та науково-методичне забезпечення навчальних закладів.

Таким чином, використання мультимедійних технологій на лекційних заняттях є потужним інструментом для подання інформації у наочній і доступній формі, і як показали дослідження, дає змогу підвищити ефективність навчання фізико-математичних дисциплін у вищих медичних навчальних закладах

Література

1. Артемчук Л.М. Впровадження комп'ютерного тестування у навчальний процес медичних ВУЗів / Л.М. Артемчук, І.Є. Булах, І.С. Алексійчук // Современные проблемы дидактики высшей школы. Тезисы международной конф. Донецк, 1997 - С 89-90.
2. Добровська Л.М. Дидактичні можливості використання експертних систем у процесі навчання / Л.М. Добровська, І.Є. Булах // Система неперервної освіти (здобутки пошуку, проблеми) - Міжнародна наук.-практ. конференція - Чернівці, 1996 - С 146-149.
3. Пинькас В.Г. Современные информационные технологии в профессиональном обучении студентов - медиков / В.Г. Пинькас, И.Н. Кувичка, О.А. Толоркова // Украинский медицинский альманах - 2000. - Т. 3, №2 - С 132-133.
4. Семенова Н.Г. Влияние мультимедиа технологий на познавательную деятельность и психофизический стан учащихся / Н.Г. Семенова, Т.Д. Болдирева, Т.Н. Игнатова // Вісник ОГУ. - 2005. - №4. - С 34-38.
5. Собко Р.М. Про педагогічні програмні засоби для ЕОМ у професійно - технічній школі / Р.М. Собко // Педагог професійної школи: 36 наук. праць - К. Науковий світ, 2001. - С. 229-232.
6. Таушан Д. В. Застосування інформаційних технологій як засобу індивідуалізації навчання / Д. В. Таушан, Д. М. Коцераба // Збірник наукових праць - №21 Ч. II - Хмельницький Видавництво НАПВУ 2002 - С. 211-214.

Реферат

ВЛИЯНИЕ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА АКТИВИЗАЦИЮ УЧЕБНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ ВО ВРЕМЯ ЛЕКЦИОННЫХ ЗАНЯТИЙ ПО МЕДИЦИНСКОЙ И БИОЛОГИЧЕСКОЙ ФИЗИКЕ

Ткаченко Ю.П., Лобач Н.В., Тронь Н.В.

Ключевые слова: учебный процесс, мультимедийная учебная система.

Статья посвящена вопросам повышения эффективности учебно-познавательной деятельности студентов на лекционных занятиях путем внедрения мультимедийной учебной системы лекционного курса физико-математических дисциплин в высших медицинских учебных учреждениях.

Summary

INFLUENCE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES ON ACTIVIZATION OF STUDENTS' EDUCATIONAL ACTIVITY DURING LECTURES ON MEDICAL AND BIOLOGICAL PHYSICS

Tkachenko Yu.P., Lobach N.V., Tron N.V.

Key words: teaching, studying, multimedia teaching system.

This article is devoted to the problems in organizing more effective students' educational activity during lectures by providing multimedia teaching of physics and mathematics in the highest medical establishments.

УДК 577.2 : 378.148

Улановська-Циба Н.А.

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Перед медичною освітою ставляться високі вимоги, особливо у викладанні базових дисциплін. Професійна спрямованість навчання сприяє усвідомленню студентами важливості знань для успішного оволодіння професією. Важливою умовою підвищення наукового рівня вивчення основ наук та підвищення ефективності всього навчального процесу є дидактична інтеграція знань. Однією з базових наук у медичних ВУЗах є медична біологія. Тому при вивченні цього предмету спостерігається інтеграція медичної біології з філософією, гістологією, фізіологією, анатомією, біохімією, мікробіологією, загальною гігієною, нервовими хворобами, епідеміологією, інфекційними хворобами.

Ключові слова: медична біологія, генетика, паразитологія, інтеграція, гістологія, філософія, медицина.

Економічні та соціальні зміни, що відбуваються в Україні, висувають перед освітою нагальну потребу швидкого зростання інтелектуального потенціалу нашого народу, виходу вітчизняної науки та виробництва на міжнародний рівень. Процес становлення української держави потребує від кадрів компетентності й високого професіоналізму. Сьогодні молодому спеціалісту не можна обійтися без глибоких технічних та технологічних знань, умінь орієнтуватися у лавиноподібному потоці інформації. Одним із основних засобів вирішення даної проблеми є забезпечення розвитку освіти на основі використання сучасних інноваційних методик удосконалення навчально-виховного процесу. Однією з найбільш важливих умов підвищення наукового рівня вивчення основ наук та підвищення ефективності всього навчального процесу є дидактична інтеграція знань.

Проблема інтеграції навчальних дисциплін тісно пов'язана з проблемою міжпредметних зв'язків (МПЗ), які становлять перший рівень інтеграції. Проблема дидактичної інтеграції у вищій школі потребує теоретико-методологічного обґрунтування в контексті вивчення та засвоєння студентами основних філософських категорій і понять. Актуальність проблеми пошуку раціональних шляхів інтеграції різних дисциплін у підготовці майбутнього лікаря посилюється також у зв'язку з інтеграційними процесами, які відбуваються у Західній Європі в останні десятиріччя і спрямовані на створення загальному стандарту вищої освіти.

Комплексне застосування знань з різних предметів

– це закономірність сучасного розвитку суспільства, що вирішує складні технічні та технологічні завдання. Уміння комплексного застосування знань, їх синтезу, перенесення ідей та методів з однієї науки в іншу лежить в основі творчого підходу до наукової діяльності людини в сучасних умовах науково-технічного прогресу. Озброєння майбутніх лікарів такими вміннями – актуальне завдання вищої школи, яке диктується тенденціями інтеграції в науці та практиці і розв'язується за допомогою інтеграції знань.

У сучасних умовах, коли період життя знань в окремих галузях скоротився до 3-5 років, знання в традиційному їх розумінні вже не можуть виступати як основна мета спеціаліста. Більш цінним для нього є здатність до нестандартного, творчого та інтегративного мислення. Ми вважаємо, що розвивати таке мислення можна лише за умови інтеграції знань, які містяться у різних предметах.

Однією з актуальних проблем сучасної освіти є практичне формування компетентності студентів. Компетентний випускник – це життєво-компетентна людина, яка володіє життєвими навичками, необхідними для успішного самостійного вирішення життєвих завдань, з якими вона зустрінеться у професійній сфері.

Перед медичною освітою ставляться високі вимоги, особливо у викладанні базових дисциплін. Професійна спрямованість навчання сприяє усвідомленню студентами важливості знань для успішного оволодіння професією. Задача загально-медичних дисциплін – закласти у студентів основу